

Tillaga	A 1925/UKK Þingmannatillaga um aukinn hreyfanleika námsmanna milli Norðurlandanna
Flytjandi	Flokkahópur miðjumanna
Afgreiðsla	Norræna þekkingar- og menningarnefndin

Þingmannatillaga um aukinn hreyfanleika námsmanna milli Norðurlandanna

Flokkahópur miðjumanna leggur til

að Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar að hún geri úttekt á því hvaða aðgerðum sé þörf á til að auka námsmannaskipti milli Norðurlandanna og

að hún kanni möguleika á samnorrænni kynningarátætlun og sameiginlegum netvettvangi fyrir menntun á háskólastigi og námsmiðstöðva.

að Norðurlandaráð beini þeim tilmælum til ríkisstjórnanna á Norðurlöndum að þær vinni með virkum hætti að auknum námsmannaskiptum milli Norðurlanda á háskólastigi.

Bakgrunnur

Löng hefð er fyrir námsmannaskiptum á Norðurlöndum og þær sögulegu rætur eru einn af styrkleikum samstarfs okkar. Hins vegar eru skiptin ójöfn milli landanna og alþjóðleg samkeppni og stjórnsýsluhindranir aftra þeim. Heimsfaraldurinn hefur einnig leitt til þess að mörg ungmenni hika við að stunda nám utan heimalandsins.

Til að Norðurlönd verði samþættasta svæði heims þarf að auka ýmis skipti milli landanna, þar á meðal námsmannaskipti. Flokkahópur miðjumanna leggur því til að ríkisstjórnir Norðurlandanna vinni saman að því að gera nám utan landssteinanna að meira aðlaðandi kosti á Norðurlöndum.

Samkvæmt skýrslunni „Higher Education in the Nordic Countries“ frá árinu 2015 fer helmingur skiptinema frá Íslandi í nám til norræns ríkis en það gerir aðeins einn tíundi hluti skiptinema frá Svíþjóð. Þetta jafnvægi er mjög breytilegt milli landanna, en mun fleiri skiptinemar koma til Danmerkur en fara frá landinu á meðan mun fleiri fara frá

Finnlandi, Íslandi og Noregi til að stunda nám í öðrum löndum en koma til þessara landa. Öll Norðurlöndin þurfa að hafa það markmið að fylgja fordæmi Danmerkur.

Mikil þekking er til staðar um þær hindranir sem standa í vegi fyrir námi erlendis. Norska hagstofan SSB hefur bent á tvær hindranir sem þarf að sigrast á til að auka námsmannaskipti á Norðurlöndum.

Aðeins einum af hverjum þremur námsmönnum á Norðurlöndum hefur áhuga á því að stunda nám erlendis. Og mörg þeirra sem velja að fara í skiptinám hafa frekar áhuga á stöðum sem eru meira framandi, hafa hærra stöðu eða bjóða betri styrki.

Flokkahópur miðjumanna vill auka þekkingu á lausnum og tækifærum innan norræns samstarfs. Skýrsla SBB sýnir að skýrir efnahagslegir og félagslegir þættir vega þyngst við val á námsstað fyrir öll Norðurlöndin.

Hópurinn biður því ráðherranefndina um að skoða þetta mál nánar með því að gera úttekt á því hvaða úrræðum má beita innan norrænu landanna og hvaða hindranir er hægt að afnema til að gera það að meira aðlaðandi kosti að stunda nám í öðru norrænu landi. Skoða verður hvort betur megi samþætta umsóknarferli og hvort bæta megi styrkjakerfi og félagslega umgjörð fyrir norræna skiptinema.

Í skýrslunni „Higher Education in the Nordic Countries“ kemur fram að árangur Danmerkur í að laða að skiptinema megi að miklu leyti rekja til góðrar markaðssetningar háskólamenntunar þar í landi. Flokkahópur miðjumanna beinir því einnig þeim tilmælum til ráðherranefndarinnar að skoða möguleikann á því að koma á samnorrænni kynningaráætlun og sameiginlegum netvettvangi þar sem allar norrænar menntastofnanir geta komið sér á framfæri og til að gera nám á Norðurlöndum að aðgengilegri og eftirsóknarverðari kosti.

Reykjavík, 6. september 2022

Anders Adlercreutz (sv)

Anders Eriksson (ÅF)

Bertel Haarder (V)

Edmund Joensen (sb)

Eva Biaudet (sv)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Heidi Greni (Sp)

Heli Järvinen (gröna)

Jaspar Langgaard (sb)

Kathrine Kleveland (Sp)

Mikko Kinnunen (cent)

Mikko Kärnä (cent)

Ola Elvestuen (V)

Ola Johansson (C)

Outi Alanko-Kahiluoto (grænum)

Per Olav Tyldum (Sp)